URRILLA
6
Igandea

Bilbao, 1935

Euzkadi

ARPIDE-SANEURRIJA
Bilbao'kua ... ... 9,00 irko. iru ilez
Bilbao'atazkua.. 11,25 " "
Idazki-Itunmena 62,00 " urtez
Atzarrijetakuak 112,50 " "

Beldayen itunduba

XXIII urtia || Idazkolea ta Banalkolea: Correo, 17,1.º || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.?08 zenbakija

Euzkotar Umien Aldez

Irakasle andereño:

"Askotan arkumetxoak atzerantz egiten dute, eta orduan lokafi batekin lepotik teink egin oi zate. Baña arkumetxoak ezpain buztiakaz lokafiari kaskaa egiten dioe." — Francis Jammes. "Le paysan...".

Emango ez diozun zigořik ez egiozu umeari agindu. Esaterako: "Aritmética edo Zenbakistiko asmakizun ori ordu erdian ateratzen ez ba'dezu beste iru salagoak atera bearko dituzu".

Umeari ori esatea burugabekeri bat baño ez dezu. Bat eta bera eřaza atera ezin ba'du nola leike ba beste iru gaitzagoak ateratzea? Zigoř ori agindu ařen, umeak ezin ba'du, ez dizu asmakizunik aterako ez dakialako, ezin dualako.

Au, zeuk ere ezagutu egin bearko dezu baldin itsua ez ba'zera beintzat, eta zeuk agindutako zigořik ezin eman zeinke, eta onela beste baterako aginpidea galtzen dezu.

Era onetara umeak igeřiko du zuk agintzen dituzun zigořak eta aizea berdiñak dirala.

Agindu baño lenagotik ondo pentzatu egizu zer zigoř agintzen dezun; edozelan agintzen ba'dezu, izan leike zigoř ori ezin beti izatea edo astunegia dalako, edo zuzentasunaren aurka dijualako.

Ez zaite iñoiz zeure ikastolan zuzentasunaren aurka juan. Umeak oso zuzenak dira, biotza oraindik usteldu gabea dauketa ta, eta zuzentasun gogoa oso sendoa dute. Augaitik zuzentasunaren aurka egiten dezun gauzarik txikienak ere min aundia euren biotzean sortu oi diote.

Eta aurretik ondo pentzatu gabe edozer zigoř agintzen ba'dezu, gauza bi abetakoren bat egitera zeure burua beartuko dezu; edo agindutako zigořik eman ez geyegia dalako (aginpidea galtzeko era) edo ta danen gañetik esandako zigořa ezaři (zuzentasun gogoa apurtzeko era).

Zeuk esandakoa umeak idazten ari dirania, ez egiozu, esan utz bakoitza amař bider idatzi bearko dutenik. Zigořaren bildurřak berak ezestatuko ditu zure umeak, eta iñoiz egin oi ez dituzten utzak egingo dizkitzute egun ořetan.

Eta beste egunetan iru edo lau utz idazten zituan umeak amairu edo amalau idatziko ditu, bildurřaren menpean azkatasunik izan ez dualako ondo pentzatzeko.

Zuk esanda (al dictado) idazten ari diran umeak ez dituzte utzak nai ta idazten. Utz bakoitza iru bideř idaztea naikoa dute, eta ez diozu zigořa bezela agindu beař ori, ikasteko era bezela baizik.

Gai onetzaz ari naizan ezkeroz gauza bat esan beař dizut, Ezagutu ditut irakasleak oso gaizki oguzten dutenak eta gañera, umeak iñoiz galdetzen ba'dute, esaterako: —"Izki aundiaz idatziko al degu itz au?" —"Ori zebek igeři" legoř legoř erantzuten dutenak. Irakasle abek umeak utzean ařapatzeko pozik daudela dirudie edo umeak zenbat utz geyago idatzi nayago dutela.

Ez da ori idazkera edo ortografia onduen eta eřazen erakusteko era; lenengotik utzak eragin eta gero utzak zuzentzen jardutzea da ta.

Askoz era obea dezu eta onuragařiagoa, umeak idatzi beař dutena lenengotik eurak liburuan irakurtzea, idazkera edo ortografia delakoa lenengoz begiakaz ikasi dezaten eta gero eskuz ere bai idatziaz.

Idazkera begietatik sartzen dan gauza da geyen bat (memoria gráfica) eta kalte aundia dagio ikasleari utzak begi aurrean sari ikusteak.

Zeuk ondo idatzita aurrian lero bat ipiñitakoan esan zenkizu bai: "Lero au idaztean utzik egiten ba'dezute, utz bakoitza amař bideř edo geyagotan idatzi bearko dezue" eta gañera esandako zigořa bete. Aurrean daukan idatzia egitean utzak idazten dituan umeak, edo alperkeriz edo ařetarik ez artzeařen egiñak dituala esan gentzakelako.

AŘITOKIETA.

Araba'tik

XXIII

ATZERA.—Bei ta idiai atzeratuazteko darabile.

BARANDA.—Erderazko "barandado". Zubiaren ormari ere "baranda" deitzen diote.

LATA.—1, Intxauřak zugaitzetik botatzeko darabilen ageari; 2, Lukainkak eta exegitzeko, sukaldean izaten diran agari; 3, Lařaña ixteko jartzen dituen agari.

Espeñeraz eta pantzeraz ere ageari "lata" eta "latte" deitzen diote.

GOŘIÑGO. — Ařautzearen gořingoari.

LAPA.—Gari tartean (hieros" tartean ere bai), izaten dan belar txař bateri. Oso latza da. Jantziari itsatsi egiten zayo. Berastegi'n ere esaten dute. Espeñeraz "lapa".

MUGITA.—"Eřosario-belařa,,'ri ("tostero" ere esaten dute); Maeztu aldetik "mugiz" deitzen omen diote.

MAKERA.—Umatu dan urdama zařari.

KOTXO.— Urdea. Pantzeraz "coche" deitzen zayo urdamari. Erderaz "cochino" itza dago.

MOROKIL.—Ura, gatza, berakatza eta arta-iriñakin egiten dan saldari. Uraren ordez esnea ere ba-darabile.

PIZTIA.—(Lenengo "i" gediñak du „'„). Iguña ematen duan zomořoari. Ume sistrin eta gexalari ere bai.

ZALGA.—"Hiero" deritzan belařak duan bikia be-zelako bat; aundiagoa eta borobilagoa. Abere janari da.

ZALGE.—Aberientzako belařa. "Alorbea" bide da. "Alorbe" ere entzun detalakoan nago.

TXASTA.—1, Bihi txiki-txikidun belai bateri. 2, Eřekatxoetan ibili oi dan txori bateri.

TXUŘO.—Urdeari.

TXUŘINO.—Gorostizko makilari.

AKARATZ.—Arantzadun mueta bateri: bihi gořiak ditu; ostroak borobilak eta distikořak.

MORKOTZ.—Apelaniz, San Roman de Kanpezo eta Santa Cruz de Kanpezi'n gaztiña-morkotzari.

ESTILAŘA. — Ezta igartzen. Ikatza egiteko erabiltzen dute. Ezta ikatz ona izaten.

AZKONAR.—(Erderaz "tasugo" esaten diote). Pizti onen nařu polita idi ta beyen buru gañerako ibiltzen dute.

MANDAULI.—Mando-elbiari.

TXAKUR.—Txakuřari.

TXAPEL.—Txapelari.

SUSTOBIA. — Eultze-ondakiñari. Zimauřetarako izaten da eultze-ondakin ori. Sats-obi: sastobi, sustobi.

Idazkai ontako itz batzuek auřeko idazkayen batean ere azalduak dira. Gaurkoan ordea azalpen geixeago eman diet, edo lengoaz gañera, beste zerbait ere esan nai dutela adierazi.

Idazkai onekin bukatu det nere gaya.

Zaldu ndo'ri buruz egin detana, beste eři askori buruz ere egin daiteke eta egin bear litzake. Araba'n euzkal-itz asko arkitu genezake. Ortarako ordea, bilatu egin bear. Eta itz oyek bilatzeko, Araba'n, egokienak apaizak.

Iñork erantzungo ote dio "enbido" oni? Zai gaude... eta gaudeke.

MIKELATS.

Santa Marina'n

BRIÑAS'EN GAXOTEGIJAN.— Ilabete bi bařun Club Deportivo'ko mutilak noz juango ziran ilanduten, gexotegi ořen gexuak ibili dira, bere seregiñak ikusteko baña dana elduten da ludi onetan.

Gaxuen poztasunaz Club Deportivo'ko mutilak Santa Mariñe'ra igaro dan igandian juan ziran.

Sendategi auřian "pista de circo" bat ondo ipiñita eguan, aldemenian arkijak jagita egozan gaxuak jezartzeko. Lenengo ta bigařengo txamaletan, etzanda egoten jarlekuotan gexo batzuk eta batek bere oian, gexuen sendijak eta ez ori bakařik gexotegi onduan dagon txakijan oste asko eguan.

Gauza polirak ikusi genduzan eta euren artian txakuřen lanak, "Neska" ta "Txirta", zelako gauzak egin zan triskalarijak, Zenith sorgintzalia Etiopia'tik etoři zan -alan esan eban berak-ta ořetxegatik zeo -zer nekatuta eguan baña ařigařizko biařak egin ebazan; ereslari ta abeslarijak ederto, baña iřaun bat "Txinbotařentzako": ¿euzko abestijak noizko?

"Puřuzale" be ederto bere ipuiñekin. Oso txalotubak ixan ziran zenbaki gustijak, eta poz-pozik geratu ziran gexuak, sendijak, eta gustijak.

Zorijonak eta eskeřikasko Club Deportivo'tařai gexuen ixenian. Olantxe egin biař da; ez izketan jarduten, erori danari laguntzen baño.

Sendategi onetan ba-dagoz geure anayak diran abeřtzaliak be. ¿Eta zeř egiten dogu eurengatik? ¿Zer egin? Eurak ikusten juan, itz samuřak esan, jakin nola dagon bere sendija, izpařingijak bialdu, idaztijak eta abař. Espetxietan aurkitzen diranai zorijona emoteko, abeřtzale askok ikeřtuten dauz, eta kebedařak, izpařingijak eta txindija be batzuk eruaten dautse. Gexubai be adizkidien ikertaldijak poza ta zorijona eruaten dautsez.

JOKIN.

Madrid'era

dijuazen euzkeldunentzat etxerik onena Olano-etxia.

Magdalena, 21, principal, izquierda.

¿Ametsa ote?...

Ařats-zoria... Ilunabařa...
Mendi-ertzean dakust argi bat:
Geldi-geldiro sagar-ondotik
lore bat daror lufera.
Ařatsaldeak txingar-artean
eortzi du eguzkia...
Oř Gaua nenditik bera...
Mendi-ertzean dakust argi bat:
Ilargiaren adar sorgiña
apur-apurka agertzen da...
Geitzen ari dan Ilargi ori
euzkotař oro Abeřiaren
azkatasuna ote da...?

ZARAYA.

Uařa.—Oleřki polit au, Chile'n bixi dan euzkotař baten oleřkija da.

Abeři'tik uřun bixi diran oleřkarijen abestijak pozik entzun oi-dira, batez be uřunetik yatořkuzan oleřkijoik abeři-gunaz idatzita datozanian. Zorijonak eta eta jařai.

Euskeltzaleen Orratza
Lko. BAT
Saltzalientzat
Saneurri bereziak
ARIETA IXIZALEA
Legazpi, 10'an. - Urrut. 13.777. - Donostia

"ABELETXE" Edaririk onenak.
EDARITEGI BARRIJA Jakirik gozoenak.
Ada. San Mamés, 18'gn.

Zortzitik - Zortzirat

IHIZTARIEN BEŘI.—Ohi duten bezala gure ihiztariek Buruilaren hogoita bederatzian hedatu dituzte beren sarak, uso gaichoen hetarat biltzeko. Sara, Aldude, Ochkich usotik biziko dira zenbeit ilabatez. Baionan nahi duzue zerbeit jakin, irakurtzale maiteak? Gu bagine Eskual-Heřiko nausi, ihiziko molde hori ez ginuke onhartuko!

AŘAINTZA.—Atuna uřuntzen hasi orduko, chardina agertu da. Ařaintzaleen begitartean atsegina baizik ez da egun hautan: agian iraunen diote. Chardin lařia da ařas.

GERTAKARI BAT.—Doniane Lohitzuneko inguruetan bi beribilak elgar jo dute. Bi gidarietarik bat aski kolpatua da, Jaureguibeřy jaun miriku eskualzale eta abeřtzalearen koiriata. Baionako eritegi batetarat ereman dute berehala, han behar bezala artatzeko.

YBARNEGARAY.—Urte huntan nihorat atzen gehiago agertzen Ybarnegaray gure Eskualdun deputatua: eri zen. Hainitz hobeki doa orai eta laster lehengo heinerat helduko da. Eskeřat Jainkoari!

GURE PILOTARIAK.—Ez dire lo egon aste huntan ere gure pilotariak: frango partida egin dute. Aiphagařiena Ařangoitzen izatu da: Sein eta Chubero alde batetik, Hařiat eta Bidegain jaun aphezak bertzetik. Eta... aphezek irabazi! Sain Mondragones'en kontra arizana zen aintzineko igandean eta irabazia zuen. Beha beraz zer haineko pilotariak diren Hařiat eta Bidegain aphezak...

ANDERE IRIBARNE.—Parls'en ginuen egun hautan gure heřitar andere Iribarne "tennis-lari" famatua. Beřitz ere Eskual-Heřiari ohore egin dio, aintzinerat eman diozkaten Mercier, Henroten, Lili de Alvarez, Goldomidt eta bartze batzu erhautsiz. Gora eta gora bethi Eskualdunak! Gora Simona maitagařia!

OSTIKOLARIAK.—Udazkenarekin ethoři da ostikolarien sasoina. Ongi hasi dire Eskualdunak, Henoaiar eta Miařiztařak airez-aire nausitu direnaz geroz. Nahiz, egia eřateko, pilota miletan maiteago dugun joko hori baino, batere etzauku itsusi hortan ere Eskualdunak nausitzea! Gora!

DOHAKABEA.—Duela zenbeit egun Aheztar gazte batek bere buruari tiro bat emanik, Baionako eritegirat eremana zuten. Han hil da astelehenean, berebaitaratu gabe. Dohakabea!

EZTIA MAITE.—Eztia maite du Hazpandar okhin batek: haizu da: bainan eztia maite duelakotz, hauzoari kotoiak ebastea ez da haizu. Hori egin duelakotz, giltzapean sartu dute poliki-poliki delako okhina. Bakotchari berea da zuzenbidea.

KONTRABAÑDAN.—Azeri zahařa baino gehiago izanagatik, Ziburutař kontrabandicht bat lephotik hartu dute bi muzazain Eskualdunek. Muthur joka hasi da berehala, bainan bakařik zer egin zezaken bigen kontra? Baiona'ko presondegirat ereman dute zenbeit egunentzat..., han ikas dezan kontrabandak nihor ez duela behinere aberastu.

SOLDADO.—Uřiaren hamabortzean Eskualdun gazte andana bat joanen da, norapeit, soldado-goaren egiterat. Ez dezatela beren Eskualduntasuna gal maketoekin, hořa zer galdetzen diotegun bakařik heřitař gazte horieri...

AROA.—Aroa hoztu zauku hiruzpalau egun hautan. Bizkitartean iguzki polit batek atsegin egin lezake oraino. Ez ahal zauku alderat joan?

HAUR PRODIGOA.

"Euskara garbia" ¿zerda?

Dakienari nago otoika! Aalik eta garbiena, jakin bear dugu zerika daiteken garbitasun ori.

Askotan entzunik nago eřaten: "norbait ura, euskara garbiz mintzo da".

Bai ta ere, euskar lan bat, "euskara garbian eginik edo idatzirik dagola".

Aspaldidanik, nik ere, ustez ta badakitala; euskara garbia berexten dut, euskara "garbiegitik". Nola? Aditzen dutana garbia, eta aditzen ez dutana... ez dakit zer.

Baño; berexte ori badaiteke, nik ez dakitalakoz. Orgatik, dakienari otoi, itz bat bedere.

Bein baño geiagotan gertatu zait, euskaldun ez ikasia batekin euskaraz itzketan ari naizela; ařek neri: "ba, ořek euskara garbia du".

Eta ni bozik; oroiturik, Abbadie jaun zenak ziona: "euskaraz ikasteko; jende xea, bego nagusi".

Aldiz; euskaldun letradun askorentzat, erdar-itzik gabea, euskara garbiena.

Gai untarik, azken "Ekin" astekarian, "Ertze" jauna mintzo da, eřaten duela: "euskar idazlek ez dutela euskara garbiz idatzi bear, baizik eta "eřitar euskara, euskar eřexa".

Ergo: eřitař euskara ez da euskara garbia.

Nik uste, euskara garbia badaitekela, erdar-itzekin ere, non ta itz oriek aspaldidanik guretuak ditugun; nola aiztian eman dutan "letradun" itza.

Erderaz ez dakiten euskaldun utsek, beren artean darabilatan izkuntza, euskara garbia izanen da; eta euskaldun oriek, buru argidunak baldin badire, orduan eta garbiago agertuko da beren izketa.

Orgatik, bein baño geiagotan eřanik nago: euskaldun geienak aditzeko gisaz egina dagon euskar lana, euskara garbiz egina dalakoz, izanen dela.

Euskara garbia ez dago bakařik itzetan; baizik eta, gogoetak adiaraztean, itzen joskeran, eta aditzaren erabiltzean.

Uste baño gařantzi andiko auzia, ¡garbitu nai duguna!

¡Euskara garbia berexten baginaki! ¡Euskaraz ikasteko aski ginuke!

Orduan, nik eřan banezake, "Axular Mogel, Lařamendi, Mendiburu, Ařue, Agiře, Kirikiño eta, euskara garbia erabili zuřen; arkigun eredutzat eta ek bezala egin zagun izkuntzaz, mamiz ezpadezakegu ere.

Nik, eredutzat artu ditudanen artean, leena, Axular izandu da.

Euskaraz ikasten asi nintzenean eta Axular-en "Gero" irakurtu nuelarik; aren jakintza, aren mamiak eta izkuntzak beretu ninduten eta orai, euskar-idazkai asko irakurturik nagola, berdin, ura zait garbiena, aberatsena eta goxoena.

Baño orgatik; ez nantzuela Uribitařte'tař Ibon jaunak dion Praiskuren antzeko irakurlea. Axular edo Mañezi-ren idazkaiaz landa, irakurtzen ditut... arenok bedere, noiz gostaiak; legia eřateko, orai etzaizkit leenaña zail.

"Ibiliz, egiten da bide." (1)

LAŘEKO.

(1) Zuzen zagoz ořetan, Lařeko jauna: zeuk diñozun lez, ibilijaz ibilřen ikasten da, ba. Euzkera zalari samuř eristen be, baña, alantxe ikasten da: mařasunez begiratu, ta gogo-onez irakuřijaz.

Zuk ori egiřen dozula, zeure gauřko idazlan maře onek diñost: "orai etzaizkit leen aña zail" idazki ořetako zeure itzak dira-ta.

"Axular edo Mañezi-ren idazkaiaz landa, irakurtzen ditut... arenok bedere, noiz gostaiak": oneik be zeuriak.

Nik be gustijenak irakuři oi-dotaz. Onetan, Peru-tařa nozu, ni, Lařeko jauna: "tripakijak" dirala, naiz "estopadua" ixan, jakijak ba-dira (euzkera-jakijak) nire abuan gozo sařtuko dira. Urdalez sendotxubagua ba'nitz, bařiz, euzkerazko lapikuan egosijak dirala jakiñezkero, asunak be jan-egingo neukez.

¿Zetarako ibili, ba, Praisku lez, areri muxin, eta oneri muxin, astija galdu ta "taberna"-tik urdail utsaz urtetako?

Euzkerea'ren zorija eztago, ba, nire ustez, euzkera eřeza edo zala erabilřian, benetako euzkera-gosla eukiřian baño. Gose eztanari gozopilak emon gura ixatia, alpeřikua da. Nai ixatia ta al-ixatia, ostera, anayak dira.

Ganera ainbat bidař entzun ixan dotan euzkera eřez ori zein eřiřako eři-euzkera eřeza dan jakiřeko nago.

Esaterako, gauřko zeure idazlan ulertteřezau, be, Lařeko maře, ez uste ixan, gero, Euzkadi osuan uleřtuko dautzubenik.

Beraz, ainbeste zeresan emon eta emoten dauzan auzi au bein ta betiko ebazteko, ondo ixango litzake eredu bat eukiřia.

Ñiretzat, Peru-tařa nazanezkero, eztago eredu txařik. Gauza be enaz, baña gauza ba'nitz, be, sukaldari ixaterik eztot gura. Besterik ezian, "Mañize'ren" "estopadua" be, bardin daust niri.

Nik gura neukena euzkerea il-zoriřik ataratia da. Baña dakustanez, orok maře dogula-ta darabilgun zoritxařeko euzkera gaxo au, osakayak bide dirala sořtu dan eztabaida iguingaři onetan astija galtzen gabiltzazanartian il-egingo yakula-ta nago... Azketsi, Lařeko jauna. Aguř.—*Ibon.*

MENDATA

IL-OTOIKETAK.—Aspaldion Amerikan dagoan Lařinaga'tař Jon'en agindu eta bere guraso ziran Lařinaga'tař Joseba eta Zabala'tař Ebaiste'ren gogo-aldez, ilonen lenengo egunian, geure eleiz-nagosian il-otoiketak izan ziran.

Eleizkixun onetara lagun asko eldu zan.

Goyan begoz geure bařuko adizkide genduzanen gogoak.

ELEIZ-ONDO.

Errijetatik

DURANGO

MIKEL DEUNA.—Euzko-Alderdi Jeltzaliaren saindari auřu eben Euzkadi-Buru-Batzařak XI.912'en zin edo juramentu egiñik Deun onen oñetan, Jeltzaleak egun ořetatik gure zaindari artzen dogula, eta Aralar mendi gařuřetik zaindu gaizan, aldi gustietan, eta bera ipinten gure aldeztzale, lortu egiteko Euzkadi'n azkatasuna.

Emakume Abeřtzale - Batza'k eraldu eben jaupa mesa bat igaro dan igandian goxeko bederatzietan Andra Mari'ko Ertxadonan Mikel deunaren ondian; mesa onetara abeřtzaleak ondo eratzun daben abeřtzale uzkurtzaliak. Batzuk Jauna artuezaz mesatan, eta beste batzuk otoitz egiñaz. Ederto eranzun dogu Mikel Deun Gongozona goralduten.

DABILTZAZANAK.—Gazteiz'tik etoři da aldi luze bat igarota gure Aberkide Abaitua'tař Kandida, ta bere emazte ta otseñak.

Elexoste'tař Joseba, eta bere emaztea Araya Araba'tik, aldi bat igarota.

Bretaña - Pantzie. Belaustegigoitia'tař Perderika eta bere seme Jabier alde artan egon dira egun batzuetan, eta biurtu dira euren sendira.

Gernika'tik. Garamendi'tař Miren, emakume begikua biurtu da bere gurasoakana aldi luzia igarota osaba eta ixekuak.

Prantzia'tik, Gorostiza'tař Gergori biuřtu da, eta entzun dot bařiro be lasteř joango ete dan. ¿Zer Gergori? Galdu-gorde on bat itxidozula esan leike. Gustiori ondo etořiak.

Gustiori ondo etořiak.

ABADE IKASLEAK. — Gazte Ikaste nagusira juan dira abade ika... Gaste asko dabil uri onetatik. Gu... ixenak ipiñiteko lero luzia biarko ke, eta gustiori opadautsegu ondo zaitezala, ta zuen asmuonak ondo dagiala, gero zuen bitartez gure ... artu dagian kistař argitasuna. ¡Pri... ba-dago!

Yuřeta'tik Komillas'era ango ika... naguzian bere ikasbideak sakonago ten Zamaloa'tař Iñaki Abade argija... do ibili.

EUZKEL-IXEÑA.— Yuřeta'ko Deunaren Ertxadonan ugutzau da ... di'tař Joseba'ren alabatxua, ixena ip... Miren Itziar. Ama eta alabatxua aurkitzen diraz. Urte askotako.

EZKONTZAK.—Lenengo deyunak... rodan igandian Garamendi'tař Miren, ... kume abeřtzaleagaz, Geredia ga'tař ... ka, Izurtza'koa.

Lizundia'tař Koldobike emakume ... ñagaz, Lekue'tař Perdiñanda.

Zorijonak bitzuori, urte askotako zaitezala bixitza on bategaz.

ERIOTZA.—Oromiño auzoan ilda... řa'tař Domeka (G. B.) bere bizitzak... rairik onenian. Goiko Jauna Berak... gure ludiko egunak noz arte dirian ... guk. Atzekabean lagun gayakoz bere ... diari eta otoitz bere gogoen alde.

SORKUNI...

MAÑARIA

LENENGO BARIKUZ.—Josu'ren ... jotz gozoaren opaz, seřerdijetako ... Jaunartziak eta otoitzak egin ziran ... egun ořetan, Panzeska deuna'ren ... zala-ta, Pantzeskatař - Irugařendařa... elizkixun bereziia euki eben.

JUAN-ETOŘIJAK. — Bilbao'ra ... ziran Solaguren'dař Andere ta L... Lone emakume begikoak.

—Ereño'tik etoři zan Elordieta'ta... ren andera.

—Ařasate'tik etoři ziran Dol... Koldobika abade jauna ta Bař... Markel abeřkide gastia.

—Barikuz egon ziran emen Usa... Kepa abeřtzale zintzua ta bere alab... lobike emakume begikoa. Usaola'ta... na, emeko zorgiñak zenbatuten eto... ado... ¡Ez zeregin txařa...!

—Igandez aguřtu genduzan Urk... idatzion Okamika'tař Miren eta ... ola'tař Salome Bilbao'ko anderak.

—Bařa egubaztenez aguřtu ge... nen, "Tabiratařa" ta "Agarel" ... idazle argijak.

GAZTAÑIA.—Iges ezeze, aurte... gaztañia ugeritxo dago. Las'eř asik... ... Gabon-iguruan jateko, txař... ...ko.

Supazteřian gagoz
gaztañak balegoz...
sagarduaz nastuta
urdalera betoz.

Bertso ori espanian danian, ... -eřiak uřian egoten dira. Lagun p... tuta (J. L.) aze janaldiiak lasteř... tañeře-jana baño une alayagorik ...

ELGOIBAR'KO "MIRENTXU"
Zure idazkija pozez irakuři gendu... ak "aidoplano" ořa bialtzeko ereti... daukagu "Mirentxu". Beña'tař ... zintzoa, alditxu ortan ira-ebaten ... -mendijan dabil eta; iñorako ta ... asti barik ibili be bařiz. Beraz, ik... gura dauzana, bertara etoři biařko ... txařena... Otxandijo aldetik be esk... andijak dagoz...

Gorantziiak, "Abeři" mutil-za... "Aixerixa" ta "Atxolin" gastiari.

MAÑAR...

Adoria aultzen dau... gaste

Lixunkeri - txařkerijaren ondorenguak ugarijak dirala nok ez daki? Txařkeririk kaltegařijena berau dala ardura barik esan gegike. Eta kalte oneitan argi ta garbi agiri oi-da Jaungoiko-zuzentasuna. Gogo -atsegintasunak zabartu ta aragikeri bila gosez dabilanari ludijon dametso Jauna'k zigořa. Txařkeri au aberetija da bai? ta bere jařatzaliak aberetu oi-dauz Jaungoikoa'k.

Egizko gixonaren ezaugařija adoria da. Adore bako gixona gixon gitxi da. Zer da, baña adoria? Gixonaren elburuban begijak josi ta atzerarik egin barik, nai ta bidia arantza zořotzez erainda idoro, beti aurrera ta aurrera egiřia. Bijotza egizko mařasun bidia ziař beti eruatia; adimena egi utzez argiřuta erabiltia. Adoredun gixonak egun baten aberastuteko erea eukiřa be, era ori bidezkua ez dala ba-dakus txirotasunian lotuko da pozez; bere siñismen ta mařasunak zapalduten biařtuta be, lenago ixuriko dau ziñopa-aldaren bere sanetako odola, bijotz-adimenak bere bidetik atara baño. Gaste makabeotařak lez erantzungo dau: "Geure gurasuen lagijak zapaldu baño len erijotza". Eta urkamendi - eskilarak espanetan iřibařez igongo dabez.

Orixe da adoria. Eta gaste lixunkeritsuba ezin, adoredun ixan. Bere bijotzeko espan gosetiiak aragi-atsegiñetan ezaři dauz. Bere elburuba aragikerijan imiñiřa, ames bakař batek igiřuten dau bere ixate txirua: aragi-atsegin guzurtijok getutia. Onetariko gaste baten erijotza lenengoz entzun nebanian, otz-dardareak dardaratu nindun betik gora. Bere inguruban ziran bere ama alarguna ta anai -ařebak: aragikerijak eroyan obira gaste eřukařija; bere begirakun lařia, arnasots estubak, noxian bein espan legořak idegijez oguzten ebazan itz auzijak aragikeri gosea adierazoten eben; amaren-malko gorijak eta bere anai-ařeben ařen gozuak ez eutsen bijotzik samurtzen. Emakume-gosenaz, emakume-gose... ¡Berba aberetijok jaurti eben erijotz-magalera.!

Goxetik gabera gorputza aragiz zaletu gura dabenak ezin, irakuřle, adorerik ixan. Eztau elbururik maře eta elbururik maře ez dabenak ezin adorez elbururik jařaitu.

Eta ludijon Abeři'rik gaste biařixanez ba-da, Euzkadi, geure Abeři bakařa da. Areriioz inguratuta gara. Euzkerea erijotz-bidian; euzko-ekanduak il-zorijan; euzko-bixija bixi atzeřiřařez iřota lez. Geure gastediiak, ba, euzko-elburuba aztu ta bere bijotzeko maře aragikerija ba -dagi... eztau Euzkadi'k bururik jasoko. Eřukařija elburu bako gastedija daukan Abeřija ¡Eřukařija adore bako gastedija daukan Abeřija! Bijotzean bixijena daukan gaxuaren antzekua irudiřuten yat.

Eta elburu-mařasuna ta adoria geure bijotzetik uřatzeko txařkeririk egikořena aragikerija, lixunkerija, gorpu-zalekerija da. Lixunak, bere bijotza emakořuta daukan ezkero, emakoikerija baño ez dau maře; lixunak gogua baño gorputza mařiago daben ezkero, gorputza asetzen dagiz alegin gustijak. Gixon lixunari ez buru ukatzerik eskatu... ez nekerik ta burukomiñik eskatu. Ori ez, erantzungo dausku, ori niretzat gauza latsegija da. Eta geure Abeři-azkatasunak bere sanetako odol gastia eskatzen dabela esango ba 'leutsagu... Ez, erantzungo leuskigu, sanetako odolik ez; lixunkeri-gose au asetziaz naikotzen naz.

Euzkadi-azkatasuna gura ixatia da bat eta Euzkadi azkatzeko biař diranak egiřia beste bat. Gaste lixunak, abeřtzale bere buruba eginda be, eztau, orduba eltzian, Euzkadi adorez aldeztuteko bařu -indařik, lixunaren gogua gorpuzalekeriz ilda lez dagoelako.

Zorijontsuba Euzkadi-etořkixuna gaste garbiz bere magala berotzen ba-dogu.

MAŘE.
E. A. B.

Mungia'tik.

Erranderi'ko E. A. B. areto onespena

Guztiok dakizuten bezela onesp... Mikel Donea'ren egunez egitekoa ... ña Donosti'n "Abeřtzale espetx... eguna" zala atzeratzea erabaki zu... enderi'ko emakume abeřtzale jato... Il onen 20'an egitea erabaki zu... zer esanik ez dago, Deun Mikel ... jendetza aundia etortzekoa baldin... il onen 20'an gar gutxigo izango ...

Jai egokiak eratu dizkigute gu... kumeak, oyena jakiña dago zerbai... azten ba dira ondo egin bestela la... oa ala?

Ona zer nolako jaiak eratu di... egun ořetarako:

Goizeko 7'tan.—Meza eta Ja... Eleiz Nagusian.

Goizeko 11'tan.—Areto edo ... onespena.

Eguardiko 12'tan.—Pelota-jokal... ña "Orereta" pelota-tokian.

Ařatsaldeko 3'tan. — Erestaldi... Batzoki'ko "Zortzikote"-en gain.

Ařatsaldeko 4'an.—Itzaldi edeřa...

Ondoren "Orereta,,'n eusko-ero... kaña 7'ak arte.

Ařatsaldeko 7 ta erdietan.—A... rienda edeřa, saneuřia 5,50 lko... Zer esanik ez dago aparimeriend... emakumeak eta gizasemeak ere ... tezkela.

Ikusten dezunez irakuřle egita... programa apañagorik ezin eřaz e... ain eguna guzti... gařia izatek... rutako abeřtzale Eřenderi'n b... dute egun ořetan, ořela egin... dudik ez daukagu. Lezo, Oyartz... Odařabi, iru Pasaiak, Altza-Eře... gařaga, Ernani, Donostia eta ab... izango dira egun ořetan.

¡Abeřtzaleak, gertu, emakume... egun aundia izango da-ta!

Oařa.—Apari-merienda'rako iz... tzokian ipiñi leike.

AN...